

Seat No. : _____

NK-115

December-2015

B.A., Sem.-III

Elective(EC-I) 202 : Geography

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પરીક્ષાર્થી કોતરેલ નકશાનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

1. ભારતીય જળઅપવાહનું વર્ગીકરણ કરો. સિંધુ નદી તંત્ર વિગતે સમજાવો. 14

અથવા

ભારતના ભૂપૃષ્ઠીય વિભાગો કયા છે ? તે પૈકી સહ્યાદ્રી અને અરવલ્લીના ભૂપૃષ્ઠીય સ્વરૂપો વિગતે સમજાવો.

2. ભારતમાં ઋતુવાર હવામાનની પરિસ્થિતિઓ કેવી છે ? શા માટે ? 14

અથવા

ભારતીય જમીનોનું વર્ગીકરણ કરો. રાતી અને પર્વતની જમીનોની શું લાક્ષણિકતાઓ છે ?

3. ભારતમાં કુદરતી વનસ્પતિના કયા પ્રકાર આવેલા છે ? પર્વતીય અને આલ્પાઈન વનસ્પતિ વિગતે સમજાવો. 14

અથવા

ભારતમાં જીપ્સમ અને ફ્લોરસ્પાર જેવા ખનિજો ક્યાં મળી આવે છે ? તેમનું શું મહત્ત્વ છે ?

4. ભારતમાં બિન-પરંપરાગત ઊર્જા ઉત્પાદનની સંભાવના કેવી છે ? સૌર ઊર્જા પર સમજૂતી દર્શક નોંધ લખો. 14

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો :

(અ) જંગલ સંરક્ષણ

(બ) ભારતમાં પરમાણુ ઊર્જાનું વધતું મહત્ત્વ

5. (અ) નીચેના પ્રશ્નો માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

7

- (1) મહા હિમાલયનો પ્રથમ ઉંચકાવ કયા યુગમાં થયો હતો ?
(a) માયોસીન (b) પ્લાયોસીન
(c) ઓલીગોસીન (d) ઈઓસીન
- (2) કુમાઉ હિમાલયનું સર્વોચ્ચ શિખર કયું છે ?
(a) K² (b) એવરેસ્ટ
(c) નંદા દેવી (d) કંચનજંગા
- (3) ભારતીય મોસમની ઉદ્ભવ ક્રિયાને કયા પવનો સાથે સંબંધ છે ?
(a) ચક્રવાત (b) જેટ
(c) પશ્ચિમી (d) ટોર્નેડો
- (4) મહારાષ્ટ્રમાં કોંકણ કાંઠે આવેલી જમીનો કયા નામે ઓળખાય છે ?
(a) ખાર (b) ખદર
(c) ભાંગર (d) તરાઈ
- (5) ભારતનું સૌથી મોટું કુદરતી વાયુનું ક્ષેત્ર કયું છે ?
(a) અંકલેશ્વર (b) કલોલ
(c) KG-બેસીન (d) બોમ્બે હાઈ
- (6) ભારતમાં બોક્સાઈટના ભંડાર કઈ રચના સાથે સંબંધિત છે ?
(a) કોંગ્લોમરેટ (b) લેટેરાઈટ
(c) ગ્રેનાઈટ (d) નીસ
- (7) નીચેના પૈકી કયા સ્થળે પરમાણુ ઊર્જા મથક આવેલું છે ?
(a) બેંગલુરુ (b) ધુવારણ
(c) જમશેદપુર (d) કૈગા

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

- (1) ગશેરબ્રુમ-II શિખર _____ પર્વતમાળામાં આવેલું છે.
- (2) તુંગભદ્રા એ _____ નદીને મળે છે.
- (3) ભારતમાં નૈઋત્યના મોસમી પવનોનો પ્રવેશ _____ રાજ્યથી થાય છે.
- (4) ભારતની કાળી જમીનો આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે _____ નામે ઓળખાય છે.
- (5) ભારતમાં ઝારખંડ રાજ્યના _____ જિલ્લામાં સૌથી સમૃદ્ધ તાંબાની અયસ્કો આવેલી છે.
- (6) ભારતમાં સીસાનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરતું રાજ્ય _____ છે.
- (7) _____ રાજ્યમાં બાયોમાસ ઊર્જા ઉત્પાદનની સ્થાપિત ક્ષમતા સૌથી વધુ છે.

Seat No. : _____

NK-115

December-2015

B.A., Sem.-III

Elective(EC-I) 202 : Geography

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Candidates may use map stencil.

1. Classify India's drainage. Explain in detail the Indus river system. **14**

OR

Which are the physiographic divisions of India ? Explain relief features of Sahyadri and Aravalli in detail.

2. How are seasonal weather conditions in India ? Why ? **14**

OR

Classify the soils of India. What are the characteristics of Red and Mountain soils ?

3. What are the types of natural vegetation found in India ? Explain in detail the mountain and alpine vegetation. **14**

OR

Where are gypsum and fluorspar found in India ? What is their significance ?

4. What are the prospects for non-conventional energy in India ? Write an explanatory note on solar energy. **14**

OR

Write short note on :

- (a) Forest conservation
(b) Increasing significance of nuclear power in India

5. (a) Choose the correct option for :

- (1) When did the first upheaval of Greater Himalayas occur ?
 - (a) Miocene
 - (b) Pliocene
 - (c) Oligocene
 - (d) Eocene
- (2) Which is the highest peak of Kumaon Himalaya ?
 - (a) K²
 - (b) Everest
 - (c) Nanda Devi
 - (d) Kanchen Junga
- (3) Origin of Indian monsoon is related to –
 - (a) Cyclone
 - (b) Jet winds
 - (c) Westerlies
 - (d) Tornado
- (4) Soils along the Konkan coast of Maharashtra are known as
 - (a) Khar
 - (b) Khadar
 - (c) Bhangar
 - (d) Terai
- (5) Which is the largest natural gas field of India ?
 - (a) Ankleshwar
 - (b) Kalol
 - (c) K.G. Basin
 - (d) Bombay High
- (6) In India bauxite deposits are mainly related to ?
 - (a) Conglomerate
 - (b) Laterite
 - (c) Granite
 - (d) Gneiss
- (7) Nuclear power station is located at ?
 - (a) Bengaluru
 - (b) Dhuvaran
 - (c) Jamshedpur
 - (d) Kaiga

(b) Fill in the blanks :

- (1) Gasherbrum II is a peak of _____ mountain range.
- (2) Tungabhadra joins _____ river.
- (3) SE monsoons enter India from _____ state.
- (4) India's black soils are internationally known as _____.
- (5) In India, largest copper ore deposits are in _____ district of Jharkhand.
- (6) The largest lead producing state of India is _____.
- (7) The largest installed capacity of biomass is in _____ state.
